

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Байдюк Л. М.

викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у
початковій школі

Сич М. В. студентка факультету початкової освіти Уманський
державний педагогічний університет імені Павла Тичини м. Умань,
Черкаська область, Україна

Освіта є однією з найважливіших складових життя суспільства. В умовах швидкого розвитку економіки та техніки освітня система повинна адекватно реагувати на запити суспільства, впроваджуючи інновації та зберігаючи все те цінне, що було напрацьовано не одним поколінням вчених. У контексті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання молодших школярів англійської мови одним з завдань, що стоїть перед викладачем ВНЗ, є ознайомлення студентів з теорією сучасного навчання іноземних мов, з сучасними тенденціями в навчанні іноземних мов та спрямування студентів на творчий пошук під час практичної діяльності у школі. Проте ми знаходимо, що у підручнику, який є основним при вивченні курсу у більшості педагогічних ВНЗ, а саме С. Ю. Ніколаєва «Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах», надається лише традиційні форми роботи [4]. А отже, існує необхідність ознайомлення студентів з новітніми підходами і методами вивчення іноземної мови. Студенти – майбутні вчителі іноземних мов початкової школи – повинні володіти технологіями формування кожного виду іншомовної комунікативної компетенції у молодших школярів. Інакше кажучи, студенти повинні набути певного рівня сформованості методичної компетенції учителя іноземної мови початкової школи, достатнього для успішного формування у молодших школярів усіх видів іншомовної комунікативної компетенції як на уроках, так і в позакласній роботі з іноземної мови. До початку самостійної роботи у школі майбутнього педагога необхідно не

тільки озброїти теоретичними знаннями з методики викладання, але й допомогти оволодіти мінімумом практичних професійно-методичних умінь. Ось як вирішують цю проблему в Житомирському педагогічному університеті ім. І.Франка. На думку викладачів цього ВНЗ, однією з ефективних форм, що дають змогу студенту спробувати себе у ролі вчителя, продемонструвати власні розроблені технології навчання іноземних мов в учнівській аудиторії може стати методичний театр (МТ) [10]. МТ тут розглядається як інноваційний засіб позакласної діяльності з методики викладання іноземних мов, який передбачає індивідуальну і командну роботу з методично зацікавленими студентами з метою критичного, творчого опрацювання сучасних технологій навчання іноземних мов, адаптації їх до реальних умов навчання у школі і вищому закладі освіти, розвитку нових методичних ідей та їх апробації й популяризації серед майбутніх та діючих учителів. Реалізація самостійної та науково-дослідної (як особливого виду самостійної) роботи студентів потребує використання різних видів та форм навчальної діяльності з усіх методичних дисциплін, прикладами яких можуть виступати: вивчення науково-методичної (основної та додаткової) літератури, складання каталогів або банків даних; ознайомлення та узагальнення передового педагогічного досвіду, вивчення методичних розробок та порад молодшим вчителям у відповідних періодичних виданнях, створення студентами власної методичної скарбнички; самостійний пошук знань з певної теми та виконання завдань випереджаючого характеру; участь у проведенні тематичних та методичних конференцій (включаючи виготовлення відповідних наочних посібників); написання та захист рефератів, контрольних, курсових, дипломних та магістерських робіт. При раціональному плануванні, організації та управлінні самостійною та науково-дослідною роботою студентів, керівництві та контролі за проходженням ними педагогічної практики можна очікувати підвищення ефективності навчання та відповідного зростання якості методичної підготовки спеціалістів. Останнє дозволяє нам прогнозувати появу у недалекому

майбутньому спільних викладацько-студентських авторських програм, методичних розробок та рекомендацій, нових навчальних посібників тощо. Майбутнє методики викладання іноземної мови для початкової школи ми бачимо в її інтеграції з віковою психологією і педагогікою, з лінгвокраїнознавством і зарубіжною літературою, використанням комп'ютерних навчальних програм і відео курсів. Усвідомлення студентами істини, що в діяльності педагога гармонійно поєднуються теоретичні знання та мистецтво, нормативні елементи та творчість стає рушійною силою для самоосвіти, теоретичного абстрагування, розвитку педагогічної інтуїції. Ми дійшли висновку про необхідність створення оптимальної системи методичної підготовки майбутніх учителів іноземної мови початкових класів, яка б поєднувала наступні компоненти: використання різних форм організації навчальної діяльності у вищій педагогічній школі: традиційні (лекції, лабораторні й практичні заняття, СРС та НДРС) з нетрадиційними (методичний театр, участь у роботі методичних об'єднань шкіл, самоосвіта) тощо; включення активних методів навчання (дидактичні ігри та педагогічні імітації, методичні ринги та аукціони методичних знань, трансформування передового досвіду та власний методичний пошук тощо); перегляд програмового матеріалу з позицій переносу акценту на формування у майбутніх учителів методичних умінь та створення відповідного навчально-методичного забезпечення. Запропонована система, на нашу думку, створює умови для максимального розкриття творчого потенціалу студентів шляхом удосконалення мотивації навчання, його індивідуалізації, використання творчих методів, систематичного контролю підготовки. Отже, у професійній підготовці вчителя велике значення має його методична підготовка. Удосконалення цього важливого напрямку підготовки майбутніх учителів іноземної мови початкових класів приведе врешті-решт до формування професійно-мобільних спеціалістів, здатних до швидкої адаптації в освітній та соціально-культурній сферах, наділених високим творчим потенціалом та гнучким методичним мисленням. Початковий

ступінь навчання є надзвичайно важливим у формуванні мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції учнів. Для ефективного забезпечення навчально-виховного процесу з іноземної мови вчителю необхідно мати достатню фахову підготовку, яка передбачає не лише володіння іншомовною комунікативною компетенцією, але й знання психологічних та вікових особливостей учнів початкової школи та, безперечно, вміння використовувати сучасні технології навчання іноземної мови. Найсуттєвіші питання, пов'язані з підготовкою майбутнього вчителя іноземної мови у початковій школі на рівні програмових вимог, розглядаються на лекційних, практичних, семінарських та лабораторних заняттях даного курсу.

Література:

1. Абасов З. Инновационность в образовании и подготовка учителей / З.Абасов // Alma-mater: Вестник высшей школы. – 2001. – №4, с. 7–11
2. Бабинская Б. С. Английский для школьников / Б. С. Бабинская – Минск: Вышэйшая школа, 2001. – С. 7–12.
3. Бігич О. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи / О. Бігич; Київський національний лінгвістичний ун-т. – К.: ВЦКНУ, 2004. – 273 с.
4. Викладання іноземної мови в початковій школі: методичні рекомендації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://helename.ucoz.ua/news/vikladannja_inozemnoji_movi_v_pochatkovij_shkoli_metodi_chni_rekomendaciji/2012-08-16-71